

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 11. marts 2021
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Mikkel Holt Christensen
Sagsnr.: 2021-0030-5663
Dok.: 1862608

Besvarelse af spørgsmål nr. 709 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 709 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 24. februar 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Preben Bang Henriksen (V).

Nick Hækkerup

/

Iren Mirmojtahedi

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 709 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere på den retsstilling vedrørende vidnefritagelse i henhold til retsplejelovens § 171, der kan udledes af Østre Landsrets kendelse af 12. december 2018, 4. afd. nr. S-3465-18?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra Rigsadvokaten, hvortil jeg kan henholde mig:

”Den omtalte kendelse fra Østre Landsret angår spørgsmålet, om anklagemyndigheden kan anvende en videoafhøring af et barn som bevis i en straffesag, hvor forældremyndighedsindehaveren er mistænkt for at have begået et strafbart forhold mod barnet, og hvor både forældremyndighedsindehaveren og barnet i tilfælde af domfældelse vil kunne blive udvist af Danmark som følge af, at barnets opholdstilladelse er betinget af forældremyndighedsindehaverens opholdstilladelse, og det ikke er klarlagt, om barnet vil kunne bevare opholdstilladelsen på selvstændigt grundlag, hvis forældremyndighedsindehaveren udsendes af Danmark.

Ved afgørelsen af dette spørgsmål skal retten i første omgang afgøre, om barnet er fritaget for at afgive forklaring som vidne i medfør af retsplejelovens § 171, stk. 1 eller 2.

Et barn kan således være fritaget for at afgive vidneforklaring som forældremyndighedsindehaverens nærmeste, jf. retsplejelovens § 171, stk. 1. Barnet kan endvidere være fritaget for at afgive forklaring, hvis forklaringen må antages at ville udsætte barnet selv eller dets nærmeste for straf eller tab af velfærd, jf. retsplejelovens § 171, stk. 2, nr. 1 (barnet selv) og nr. 2 (barnets nærmeste), eller hvis forklaringen må antages at ville påføre barnet selv eller dets nærmeste anden væsentlig skade, jf. retsplejelovens § 171, stk. 2, nr. 3.

Hvis retten finder, at barnet er fritaget for at afgive forklaring, skal retten i anden omgang afgøre, om barnet skal pålægges at afgive forklaring, jf. retsplejelovens § 171, stk. 3. Dette forudsætter, at forklaringen anses for at være af afgørende betydning for sagens udfald, og at sagens beskaffenhed og dens betydning for vedkommende part eller samfundet findes at berettige til vidnepålægget.

Et vidne kan dog ikke pålægges at afgive forklaring efter retsplejelovens § 171, stk. 3, hvis vidnefritagelsen er begrundet i, at

forklaringen antages at ville udsætte vidnet selv for straf eller tab af velfærd, jf. retsplejelovens § 171, stk. 2, nr. 1. Er vidnefritagelsen imidlertid begrundet i de øvrige hensyn i retsplejelovens § 171, stk. 1 og stk. 2, nr. 2 og 3, kan retten pålægge et ellers fritaget vidne at afgive forklaring.

Spørgsmålet om, hvordan retten skal foretage denne afvejning – herunder om retten kan bestemme, at barnet skal pålægges at afgive forklaring, og at anklagemyndigheden kan anvende forklaringen som bevis – er ikke afklaret i trykt retspraksis i de omhandlede tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren risikerer udvisning, hvis barnets forklaring anvendes som bevis i en straffesag mod forældremyndighedsindehaveren.

Rigsadvokaten er bekendt med enkelte tidligere utrykte landsretsafgørelser i sager om fysisk vold mod børn, hvor retten med varierende begrundelser har afvist at tillade anklagemyndigheden at anvende videoafhøringer som bevis under de beskrevne omstændigheder. Rigsadvokaten har ikke fundet de afgørelser, som Rigsadvokaten har fået forelagt om spørgsmålet, egnet til prøvelse i Højesteret og har derfor ikke søgt Procesbevillingsnævnet om kæretilladelse af disse.

I to nyere landsretsafgørelser om henholdsvis grov vold og seksuelle overgreb mod børn begået over en længere periode har retten derimod tilladt anklagemyndigheden at anvende videoafhøringer som bevis under tilsvarende omstændigheder. Disse afgørelser er indbragt for Højesteret, hvor skriftvekslingen forventes afsluttet i denne uge (uge 10), hvorefter Højesteret vil optage sagerne til afgørelse. Rigsadvokaten forventer, at retsstillingen på området vil blive afklaret, når Højesteret afsiger kendelse i de to sager.

Rigsadvokaten vil orientere Justitsministeriet om udfaldet af sagerne.”